

være til Fyldestgørelse af Anstaltens Formaal. Men dette Spørgsmaal vil først ud i en sandsynligvis ret fjern Fremtid komme til at foreligge, saa der er ingen Anledning til at bryde sit Hoved med, hvorledes man i den Henseende skal forholde sig. Dette er det første af de af mig anmeldte Lovforslag, som jeg herved forelægger for det høje Ting.

Det andet Lovforslag gaar ud paa at oprette en Statslaanefond.

Gennem en Række af Aar, og navnlig i de senere Aar, er der af Statskassen blevet bevilget ret betydelige Laan til Fremme dels af Erhvervslivet, dels af, hvad man kalder sociale og humane Øjemed. Jeg skal saaledes særlig nævne Lov om Udlaan til Landarbejdere til Erhvervelse af Jordlodder, Laan til Opførelse af Arbejderboliger, Laan til landøkonomiske Forskudsforeninger, hvilke Udlaan alle søge deres Hjemmel i særlige Love, der derom ere givne. Desuden findes der stadig paa Finanslovene forskellige Bevillinger af lignende Art, særlig skal jeg nævne Udlaan til Opdyrkere af Hede- og Moselodder og Udlaan til Fiskere og Fiskeriselskaber. De Krav, som ved disse Udlaan stilles til Statskassen, ere vekslende, undertiden ret betydelige, og de have for Staten den Ulempe, at deres Omfang er vanskeligt at beregne i Forvejen; der kan pludselig blive stillet Krav til Statskassen om at yde Laan saa i det ene og saa i det andet Øjemed; det beror mere paa Tilfældigheder, hvorvidt Statskassen, naar Kravene stilles, er i Stand til uden Besvær at fyldestgøre dem. Det vil derfor saavel for Statskassen som for de laansøgende og for de Formaal, man derigennem vil fremme, være mere tilfredsstillende, om der var en bestemt Fond, ud af hvilken saadanne Laan skulde udredes, saaledes at saa langt Fondens Midler række, vil man kunne fyldestgøre Kravene. Derved blive baade Staten og de laansøgende i Stand til at vide, hvad der til enhver Tid kan staa til Raadighed. Dette Lovforslag gaar da ud paa at oprette en saadan Laanefond. Da det siger sig selv, at den for at fyldestgøre sit Formaal maa være af en ret betydelig Størrelse, foreslaas det at henlægge 30 Mill. Kr. som Fondens Grundkapital. Denne Kapital vil vokse fra Aar til Aar ved Tillæg af Rente og Rentes Rente. De 30 Mill. Kr. tilvejebringes paa den Maade, at der ud af Statsaktiverne tages et Beløb af mellem 17 og 18 Mill. Kr. rentebærende Fordringer, som Staten ligger inde med som Følge af tid-

ligere ydede Laan af den nævnte Art. De resterende mellem 12 og 13 Mill. Kr. ville være at tilskyde af Kassebeholdningen enten kontant eller i let realisable Obligationer. Midlerne til at kunne gøre dette Indskud ere for den væsentlige Del tilvejebragte derved, at vi inddrage 11 Mill. Kr. fra Statsanstalten for Livsforsikring. Der vil da, naar Fonden den 1. April næste Aar, som foreslaaet, træder i Virksomhed, staa til dens Raadighed dels et kontant Beløb af 12½ Mill. Kr., dels over 1 Mill. Kr. aarlig som Rente og Afdrag af den samlede Grundkapital. Da det nu ikke er Meningen, at disse Penge skulle spises op paa et Aar, men tværtimod skulle strække til for en Række Aar, foreslaas det at sætte en Grænse for den samlede Sum af de aarlige Udlaan, og denne Grænse foreslaas til 2 Mill. Kr. Endvidere foreslaas det, at der ikke skal ydes Laan til en lavere Rente end 3 pCt., hvilket ogsaa er den laveste Rentefod, hvortil de af mig nævnte Laan hidtil ere blevne ydede. Ligeledes foreslaas det, at der ikke maa ydes Laan med længere Afdragsfrihed end 5 Aar, idet det er Meningen, at Laanene, ved at amortiseres og stadig at vende tilbage, skulle sætte Fonden i Stand til stadig paa ny at fyldestgøre sit Formaal. Nu er det imidlertid alligevel klart, at samtlige de Formaal, jeg har nævnt, ville ikke kunne fyldestgøres med et aarligt Beløb af 2 Mill. Kr. Det af disse Formaal, der vil stille de største Krav til Statskassen i den nærmere Fremtid, er utvivlsomt Udgifterne til Tilvejebringelse af Jordlodder for Husmænd. Den nuværende Lov bemyndiger Regeringen til i 5 Aar at udlaane 2 Mill. Kr. aarlig, og Landbrugsministeren, som i Dag vil fremsætte Forslag om denne Lovs Forlængelse eller Fornyelse, har ment, det er rigtigt ikke at blive staaende i de næste 5 Aar ved 2 Millioner men at forhøje Beløbet til 2½ Million. For nu at skaffe Midler til at kunne udrede saa stort et Beløb, foreslaas det, at Halvdelen af det, som medgaar til Udlaan til Husmandslodder, skal ydes af Stats-Laanefonden, medens derimod Finansministeren skal være bemyndiget til at tilvejebringe den anden Halvdel ved Arrangement med en eller flere af de bestaaende Kreditforeninger. Man vil da kunne give den eller de paa-gældende Kreditforeninger 1ste Prioritets Panteret i Husmandsbrugene for et samlet Beløb af indtil 1¼ Mill. Kr. aarlig, medens derimod den anden Halvdel, 1¼ Mill. Kr., tilvejebringes af Stats-Laanefon-